

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา
THE DEVELOPMENT OF A MANAGEMENT MODEL FOR OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS TO ENHANCE TEACHERS COMPETENCY IN IMPLEMENTATION ACTIVE LEARNING THE PROMOTES STUDENTS' INNOVATION CAPABILITY OF TESSABAN 4 SCHOOL (BANLAEMSAI), SONGKHAL PROVINCE

เมธินี จินเดหาวา Metinee Jindewa

โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) Tessaban 4 School (BanLaemSai), Thailand

Corresponding Author E-mail: metinee.jindewa@gmail.com

Article Received: August 16, 2025. Revised: September 18, 2025. Accepted: September 25, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหา จากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 5 คน และครูผู้สอน จำนวน 50 คน การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 5 คน และครูผู้สอน จำนวน 10 คน และการสนทนากลุ่มย่อยจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 3 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบโดยออกแบบและยกร่างรูปแบบ จากนั้นตรวจสอบ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ของร่างรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบ โดยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เข้าร่วมวิจัย โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา จำนวน 58 คน และขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ประเมินด้านสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning 2) ประเมินด้านความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบ และ 3) ประเมินด้านความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหา โดยรวมมีสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากและจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและการสนทนากลุ่มย่อย ทุกคนตระหนักถึงสภาพปัญหา ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อทักษะสำคัญจำเป็นในโลกยุคใหม่ โดยพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน ประกอบด้วย หลักการวัตถุประสงค์ สมรรถนะที่จำเป็นต่อการพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการ 7 ขั้นตอน การวัดและประเมินผล

และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ โดยผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนพบว่า โดยภาพรวมครูมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ในระดับดี มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning อยู่ในระดับดีมาก มีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ นักเรียนมีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมในระดับมากที่สุด รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสมีความเหมาะสมต่อการเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ส่งผลต่อความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส, การจัดการเรียนรู้, สมรรถนะของครู

Abstract

This research aimed to develop a management model for extended opportunity schools to enhance teachers' competencies in implementing Active Learning approaches that foster students' innovative capabilities. The study was conducted at Tessaban School 4 (BanLaemSai), Songkhla Province. This research employs a research and development (R&D) methodology with four phases as follows: phase 1 was examination and analysis of the current conditions and problems. Involving 10 school administrators, 5 academic department heads and 50 teachers. Data collection included semi-structured interviews with 5 administrators, 5 academic department heads and 10 teachers, as well as focus group discussions with 4 administrators, 3 academic department heads and 2 teachers. Phase 2 was developed through a structured process of design and drafting. This process was subsequently followed by a comprehensive evaluation focusing on its appropriateness, feasibility and applicability. The data obtained from the evaluation were analyzed using percentage, mean and standard deviation. Feedback was collected from 5 learners and 7 participants. Phase 3 involved studying the outcomes of implementing the developed model by conducting a trial with 58 research participants from Tesaban 4 School (Ban Laem Sai), Songkhla Province and Phase 4 comprised the evaluation of the model across three dimensions: 1) Evaluation of teachers' competencies in managing learning according to the active learning approach, 2) Examination of teachers' satisfaction with the model and 3) Evaluation of students' abilities to create innovations. These evaluations were conducted using assessment instruments, and the data were analyzed by calculating percentages, means, and standard deviations.

The research findings indicated that the data obtained from the study of the current situation and existing problems showed that both the current conditions and problems were at a high level. Furthermore, the semi-structured interviews and focus group discussions revealed that all participants were aware of the existing problems and recognized the need to develop instructional management that fosters essential skills for the modern world.

Accordingly, a management model for extended opportunity schools was developed to enhance teachers' competencies in implementing active learning approaches that promote students' innovative capabilities. The model comprises principles, objectives, essential competencies for developing the seven-step management process, assessment and evaluation method and factors influencing success. The results from the trial implementation of the management model for extended opportunity schools to enhance teachers' competencies in implementing Active Learning approaches that foster students' innovative capabilities revealed that teachers demonstrated good knowledge and understanding as well as proficient skills in applying Active Learning principles. They exhibited highly favorable attributes conducive to Active Learning implementation and reported a very high level of satisfaction with the model. Moreover, students displayed the highest level of innovative capability. The management model was deemed appropriate for strengthening teachers' competencies in implementing active learning approaches which in turn positively influenced students' ability to create innovations.

Keywords: Management Model for Opportunity Expansion Schools, Learning Management, Teachers Competency

บทนำ

ปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์ การสื่อสาร ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม จึงมีความจำเป็นที่ประเทศต้องเร่งพัฒนาประชากรของตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ในการปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีความพร้อมที่จะเผชิญกับวิกฤติการณ์ในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งปัจจัยสำคัญในการเผชิญการเปลี่ยนแปลงคือ “คุณภาพของคน” (ขนิษฐา ม่วงศรีจันทร์, 2564) เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศในทุกมิติ ซึ่งเป็นเป้าหมาย การพัฒนาประเทศระยะยาว 20 ปี กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 โดยให้ความสำคัญกับการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และมุ่งพัฒนาคนดี เก่งและมีคุณภาพ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา (2562) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ที่ต้องพัฒนาคนไทยให้มี คุณลักษณะที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้เรียน ที่มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและ โลกอนาคต ทักษะผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม ซึ่งเป็นผู้ที่มีทักษะทางปัญญาในศตวรรษที่ 21 2) ด้านความฉลาดทาง ดิจิทัล คิดสร้างสรรค์ มีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทาง เทคโนโลยีหรือสังคม และพลเมืองที่เข้มแข็ง และ 3) ด้านความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึก ความเป็น พลเมืองดี มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ สอดคล้องกับ สุริยา เตียงนิล (2565) ได้กล่าวว่า เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการ ถ่ายทอด สืบเสาะหาความรู้ของบุคคลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ ดังนั้นความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเป็นเรื่องสำคัญจำเป็น ด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอันจะส่งผลต่อ

วิธีการดำเนินชีวิตของสังคมอย่างทั่วถึง ครู ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สอดรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560) หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และในมาตราที่ 24 กล่าวว่า ข้อ 1) การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้อย่างทั่วถึง ครู ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สามารถนำผู้เรียนไปสู่โลกแห่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีทักษะสำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 ข้อ 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิดจัดการเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และ ข้อ 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (อมฤตา พงษ์ศักดิ์, 2562)

ครูหรือผู้สอนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ในการสั่งสอน อบรมการสร้างการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีประสบการณ์ในวิชาชีพให้มีความเจริญงอกงามที่สะท้อนถึงทักษะในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน พัฒนานตนเอง ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (พรรณอร อุสุภาพ, 2564) ดังนั้น สมรรถนะ (Competency) จึงมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้งด้านความรู้ เทคนิคการสอน ทักษะการสอน ตลอดจนการออกแบบรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน มีอารมณ์การคิด (Affective) และแรงบันดาลใจ (Motivation) ซึ่งเป็นหัวใจของความฉลาดรู้ (Literacy) สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปเป็นประสบการณ์แสดงออกทางพฤติกรรมและการกระทำในการปฏิบัติงานให้สำเร็จโดยการประยุกต์ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะต่างๆ ที่ตนมีให้เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่โรงเรียนตั้งอยู่ ซึ่งสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูถือเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทในการจัดการเรียนรู้จากครูผู้สอน (Teacher) เป็นครูฝึก (Coach) หรือครู ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning Facilitator) ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในโลกปัจจุบัน (สุนีย์ บันโนะ, 2562)

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า ครูยังขาดสมรรถนะที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะในการวางแผนและ ออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ การใช้สื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทักษะการบริหารจัดการชั้นเรียน และภาวะผู้นำในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยพบว่า ครูยังคงจัดการเรียนการสอนแบบเดิม ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ครูขาดความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้นของผู้เรียน (Active Learning) โดยมองว่าการจัดการเรียนรู้นี้เป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ซับซ้อน และเกินวิสัยความสามารถมีข้อจำกัดที่จะนำมาใช้ในห้องเรียนจริงได้ (ประยูร บุญใช้, 2561) นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐานในทุกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้น แต่คนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น โดยมีจำนวน ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเหล่านี้เกิดจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนที่เน้นการสอนเนื้อหาสาระและความจำมากกว่าการพัฒนาทักษะและสมรรถนะส่งผลให้ผู้เรียนขาด

ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างงาน ทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (Digital Intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม (มยุรี เจริญศิลป์, 2563)

โรงเรียนเป็นองค์การหรือสถาบันที่ทำหน้าที่จัดและให้บริการทางการศึกษา โรงเรียนจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทในกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีความรอบรู้ในหลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เป็นผู้ที่มีความกล้าตัดสินใจที่ดีและทันต่อเหตุการณ์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีและเหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาและมีความเชื่อมั่นในตนเอง สร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับคณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีทัศนคติในเชิงบวกต่อการทำงานที่จะทำให้ครูและผู้ร่วมงานเกิดความทุ่มเท ปฏิบัติงานให้เต็มความสามารถ เต็มใจและมีความสุข ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารควรมีการบริหารจัดการในด้านต่างๆ และมีทักษะในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย กล้าคิด กล้าทำและกล้าตัดสินใจในการบริหารจัดการโรงเรียน ตั้งแต่การวางยุทธศาสตร์ การวางแผนปฏิบัติการและการจัดโครงสร้างโรงเรียนด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การประสานงานหลักสูตร การติดตาม กำกับ ดูแล การใช้หลักสูตร การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานทั่วไป กระตุ้นให้ครูเกิดความตระหนักและเห็นด้วยในการพัฒนาโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (สาวิตรี มั่นธรรม, 2563)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาคือโรงเรียนที่สอนระดับประถมศึกษาและขยายชั้นเรียนโดยเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เยาวชนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการเปิดโอกาสหรือขยายโอกาสให้เยาวชนได้มีพื้นฐานการศึกษาที่สูงขึ้น โดยมีขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป จัดการศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาปัจจุบันมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนในด้านสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องฝึกงานไม่เพียงพอ ขาดแคลนงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ที่ดี ชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน บางโรงเรียนอยู่ห่างไกล ความเจริญและการขยายโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อหรือผู้ด้อยโอกาส เป็นการศึกษาสำหรับมวลชน ถือว่ามีความสำคัญมาก หากคุณภาพทางการศึกษาด้อยลงไป ก็จะส่งผลให้เกิดความด้อยคุณภาพของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งผลกระทบโดยตรงต่อความล่าช้าและล่าช้าในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติ ปัจจุบันจากระยะเวลาที่ผ่านมา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้มีการดำเนินการติดตามและประเมินผลมาโดยตลอดจนประสบความสำเร็จในด้านปริมาณของผู้เรียนมากขึ้น แต่ในด้านคุณภาพทางการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลับพบว่า อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ซึ่งจะเห็นได้จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของคณะกรรมการประเมินผลในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งให้เห็นถึงปัญหาในเรื่องคุณภาพของการศึกษาในระดับนี้และเกี่ยวข้องกับระบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่ม คิดนอกกรอบ เนื่องจากในปัจจุบันนักเรียนใน

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขาดทักษะด้านการคิด ทั้งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการคิดยืดหยุ่น การคิดคล่องแคล่ว ความคิดละเอียดลออ กลัวว่าจะคิดหรือทำแตกต่างไม่เหมือนคนอื่น กลัวความแปลกแยก ไม่เข้าพวก อีกทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนนั้น เป็นกระบวนการเรียนการสอนแบบตายตัว เช่น การพยายามให้นักเรียนตอบคำถามให้ตรงกับที่ต้องการมากกว่าจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขาดทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์และการคิดยืดหยุ่น การร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ด้านคุณลักษณะความเป็นนวัตกรรมเป็นจุดสำคัญ และร่วมกันทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของโรงเรียน ทั้งองค์ประกอบต่างๆ ภายในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดคุณลักษณะความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนได้ โรงเรียนได้นำความรู้ ทักษะและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของครูและบุคลากรมาผสมผสานกับความสามารถทางด้านการบริหารจัดการอย่างมีกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพตรงที่ผู้เรียนและมีความสอดคล้องกับผู้เรียนจนสามารถปรากฏชัดเจนเป็นรูปธรรมได้ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน เป็นพื้นฐานที่ต้องเริ่มจากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีทักษะและความสามารถในการคิดเชิงนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้การทำงานของผู้บริหารไปสนับสนุนการทำงานของครู สร้างแรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้ครูปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับคุณลักษณะของผู้เรียนในโลกใหม่ การสร้างนวัตกรรมตั้งแต่เล็กเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรทำอย่างยิ่ง ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับคุณลักษณะความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 34 ห้องเรียน รวม 648 คน ซึ่งผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) รับผิดชอบในการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เป็นจุดมุ่งหมายการบริหาร โดยมีงานหลัก 4 ด้าน ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณและการบริหารงานทั่วไปในลักษณะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) ได้มีการกำหนดเป้าหมายและแผนงานการดำเนินงานของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมถึงชุมชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ของโรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับที่ต้องปรับปรุง แก้ไขให้มีระดับสูงขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย), 2567) จากการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) เห็นควรให้มีการพัฒนาสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อนักเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จึงมีความสนใจศึกษา เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา เพื่อเป้าหมายในการพลิกบทบาทของครูผู้สอนจากผู้สอนไปสู่การเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้เพื่อสร้างนักเรียนที่มีทักษะพร้อมรับมือในโลกยุคใหม่ตามแนวคิด Active Learning เพราะการเปลี่ยนแปลงการศึกษาไม่จำเป็นต้องเริ่มที่

นโยบายใหญ่หรือเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยเสมอไป แต่อาจเริ่มจากครูคนหนึ่งที่มีความตั้งใจตระหนักถึงการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา
4. เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้จำแนกขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R₁) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) เป็นการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหา การสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างและการสนทนากลุ่มย่อย เพื่อการสังเคราะห์ยกร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 5 คนและครูผู้สอน จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 65 คน ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสงขลา เครื่องมือเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 5 คนและครูผู้สอน จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน จากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสงขลา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส

3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 3 คนและครูผู้สอน จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน จากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โรงเรียน

สังกัดเทศบาลนครสงขลา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (FGD) เพื่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือกับคณะผู้บริหาร คณะครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสงขลาในการสอบถามความคิดเห็น การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และการสนทนากลุ่มย่อย (FGD) ตามเวลาวัน เวลาและสถานที่นัดหมาย นำข้อมูลที่ได้รับมาสรุป เพื่อนำมาสังเคราะห์ร่างรูปแบบ การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D₁) การออกแบบและพัฒนา (Design and Development) เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากขั้นตอนที่ 1 พัฒนาร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน มีองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบในการตรวจสอบ หากคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสดังกล่าว ประกอบด้วย 1) การหาคุณภาพ สอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารและจัดการศึกษาจากโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสงขลา เครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารและจัดการศึกษา เครื่องมือเป็นแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา พร้อมคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูที่สร้างขึ้น ทดลองนำร่องในโรงเรียนที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการบริหารจัดการตามองค์ประกอบและขั้นตอนต่างๆ ที่ครูได้นำไปใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน สังเกตและบันทึกผลการใช้ตามประเด็นต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R₂) การทดลองใช้ (Implement) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูโรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา จำนวน 58 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีข้อทดสอบจำนวน 50 ข้อ 50 คะแนนเต็ม 2) แบบประเมินสมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด

Active Learning 3) แบบประเมินสมรรถนะด้านคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning 4) แบบประเมินความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสดังกล่าว โดยใช้แบบแผนการทดลอง (Experimental Design) ซึ่งเป็นแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังที่ได้ทดลองใช้รูปแบบ (The One-Group Pretest-Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการทดลองจากแบบประเมินต่างๆ มาสรุปและสะท้อนผลการทดลองรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลาจากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาและปรับปรุง (Development : D₂) การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ร่วมวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสดังกล่าวไปปฏิบัติจริง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา จำนวน 2 คนและครูผู้สอน จำนวน 58 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมิน ปรับปรุงแก้ไของค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยดำเนินการโดยการจัดประชุมเพื่อสะท้อนคิดการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสดังกล่าว สรุปปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงแก้ไข เพื่อรับรองรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โดยภาพรวมมีสภาพปัจจุบันในระดับมาก และมีสภาพปัญหาในระดับมาก ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน การสัมภาษณ์และผลการสนทนากลุ่มย่อยได้แนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่หลากหลาย

2. ผลการออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา โดยรูปแบบที่สร้างขึ้นมีชื่อว่า “ASTMISC Model” มีองค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) สมรรถนะที่จำเป็นต่อการพัฒนา 4) กระบวนการบริหารจัดการ แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพโรงเรียนและศักยภาพบุคลากร ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์และเป้าหมายการจัดการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะครู (Teacher Competency Development : T) ขั้นตอนที่ 4 การจัดสภาพแวดล้อมและทรัพยากรการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติการและขยายผลการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 6 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล ขั้นตอนที่ 7 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning โดยรวมมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในระดับมาก ความเป็นไปได้ในระดับมาก และการใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา มีดังนี้

3.1 สมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ประกอบด้วย

3.1.1 สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning พบว่า หลังการใช้รูปแบบตามขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการ ASTMISC Model 7 ขั้นตอน อยู่ในระดับดีมาก

3.1.2 สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning หลังการใช้รูปแบบตามขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการ ASTMISC Model 7 ขั้นตอน พบว่า ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning อยู่ในระดับดี และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี

3.1.3 สมรรถนะด้านคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning หลังการใช้รูปแบบตามขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการ ASTMISC Model 7 ขั้นตอน พบว่า สมรรถนะการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เห็นด้วยในระดับมากที่สุด มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เห็นด้วยในระดับมากที่สุด มีภาวะผู้นำในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning อยู่ในระดับดี

3.2 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.3 ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมมากที่สุด

4. ผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีการนำไปใช้ได้จริงในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีข้อปรับปรุงเพียงเล็กน้อย สามารถนำไปใช้ได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา พบว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารสถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด โดยผู้บริหารสถานศึกษามีข้อเสนอแนะในการให้คำปรึกษาครูรายบุคคล พัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการสร้างสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ พร้อมกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning หัวหน้างานวิชาการมีข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ สร้างนวัตกรรมที่พัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียน เน้นการออกแบบกิจกรรม การบริหารจัดการโดยครูมี ส่วนร่วมในการใช้เทคโนโลยี การวัดประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของภควัต โอวาท (2565) พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาด้านการเรียนรู้และการพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรควรได้รับการปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีและสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จึงมีความจำเป็นที่ควรพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่มีองค์ประกอบต่างๆ และสอดคล้องกับมยุรี เจริญศิริ (2563) ที่เสนอรูปแบบที่มีแนวคิดในการพัฒนาโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผลการสัมภาษณ์มีประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และจากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion : FGD) ได้แนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

2. ผลการออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา โดยรูปแบบที่สร้างขึ้นมีชื่อว่า “ASTMISC Model” มีองค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) สมรรถนะที่จำเป็นต่อการพัฒนา 4) กระบวนการบริหารจัดการ แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพ

โรงเรียนและศักยภาพบุคลากร ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนยุทธศาสตร์และเป้าหมายการจัดการศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะครู (Teacher Competency Development : T) ขั้นตอนที่ 4 การจัดสภาพแวดล้อม และทรัพยากรการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติการและขยายผลการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 6 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล ขั้นตอนที่ 7 การสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ ของร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิด Active Learning โดยรวมมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในระดับมาก ความเป็นไปได้ ในระดับมาก และการใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning โดยภาพรวมมีความ เหมาะสมในระดับมาก

ผลที่เกิดขึ้นนี้สืบเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนา รูปแบบ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนขยายโอกาส แนวคิดเกี่ยวกับ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู แนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้พัฒนารูปแบบ การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ สรุปรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และได้วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส นำมาสร้างเป็นรูปแบบการบริหาร โรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning อีกทั้ง มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการใช้ประโยชน์ของรูปแบบเพื่อให้ได้รูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของภควัต โอวาท (2565) พบว่า ผลการพัฒนาแบบการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้วิธี ดุลยภาพ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ 4) การประเมิน และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของประยูร บุญใช้ (2561) ที่พบว่า ผลการพัฒนาแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ที่มาและความสำคัญ 2) แนวคิดทฤษฎี 3) หลักการ 4) วัตถุประสงค์ 5) กรอบสมรรถนะที่จำเป็น ในการพัฒนา 6) เนื้อหา 7) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ และ 8) การวัดและประเมินผล พบว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา มีดังนี้ 1) สมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตาม แนวคิด Active Learning ประกอบด้วย (1) สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning พบว่า หลังการใช้รูปแบบตามขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการ ASTMISC Model 7 ขั้นตอน อยู่ในระดับดีมาก (2) สมรรถนะด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning หลังการใช้รูปแบบตามขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการ ASTMISC Model 7 ขั้นตอน พบว่า ความสามารถในการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ความสามารถในการเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning อยู่ในระดับดี และความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี (3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning หลังการใช้รูปแบบตามขั้นตอนกระบวนการบริหารจัดการ ASTMISC Model 7 ขั้นตอน พบว่า สมรรถนะการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เห็นด้วยในระดับมากที่สุด มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning เห็นด้วยในระดับมากที่สุด มีภาวะผู้นำในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning อยู่ในระดับดี 2) ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 3) ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมมากที่สุด

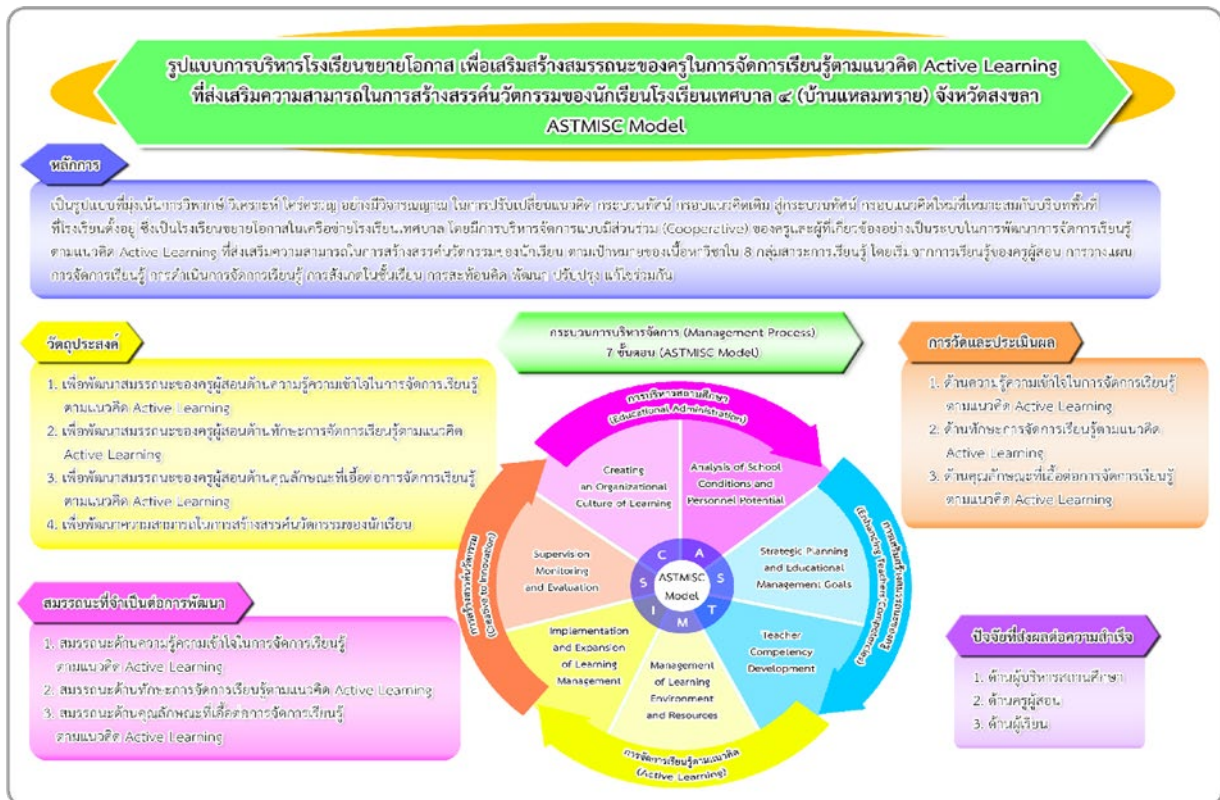
ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา มีชื่อว่า “ASTMISC Model” มีองค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) สมรรถนะที่จำเป็นต่อการพัฒนา 4) กระบวนการบริหารจัดการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวทางการดำเนินการของแต่ละขั้นกำหนดไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งคู่มือการใช้รูปแบบมีรายละเอียดที่ชัดเจน ครบถ้วนและมีความเหมาะสม สอดคล้องกับกฎบัตรโอวาท (2565) พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้วิธิตูลายภาพ สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับมยุรี เจริญศิริ (2563) ที่พบว่า ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เสริมสร้างสมรรถนะของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีผลสรุป 1) สมรรถนะด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรมการศึกษา การพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนในด้านการออกแบบและการสร้างนวัตกรรมการศึกษาที่ครูต้องออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งอาจจะนำเอาวิธีการหลากหลายวิธีมาผสมผสาน โดยผู้สอนจะวางแผนคัดเลือกเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติรายวิชา วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะความสามารถของนักเรียน รวมไปถึงออกแบบสัดส่วนของเทคนิคหลัก เทคนิครองในการสอนแต่ละครั้ง โดยสร้างเป็นผังมโนทัศน์ แสดงรูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ครูกำหนดขึ้นหลังการใช้รูปแบบ ครูผู้สอนมีสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก และพบว่า ด้านการกำหนดจุดประสงค์และกรอบแนวคิดของกระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) สมรรถนะด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา พัฒนาการในด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning โดยสังเกต 5 ครั้ง พบว่า ครูผู้สอนมีสมรรถนะด้านการออกแบบการจัด การเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นตามลำดับจากการสังเกตครั้งที่ 3-5 พบว่า ครูผู้สอนมีสมรรถนะด้านการออกแบบการจัด การเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูร บุญใช้ (2561) พบว่า ครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบมีสมรรถนะด้านความรู้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 และสูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบ

แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบมีสมรรถนะด้านทักษะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 และสูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบมีสมรรถนะด้านคุณลักษณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มีคุณภาพ มีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของครู เป็นรูปแบบที่มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดหลักการ กระบวนการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะของรูปแบบจึงสามารถช่วยเสริมสร้างให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะความสามารถและมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. ผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีการนำไปใช้ได้จริงในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีข้อปรับปรุงเพียงเล็กน้อย สามารถนำไปใช้ได้จริง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกแบบ พัฒนาและทดลองใช้รูปแบบ ตรวจสอบความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ เพิ่มเติมส่วนที่เหมาะสมจึงทำให้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของประยูร บุญใช้ (2561) พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากกระบวนการพัฒนาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับการวิจัยของมยุรี เจริญศิริ (2563) พบว่า รูปแบบโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เสริมสร้างสมรรถนะของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ส่งผลต่อความสามารถในการออกแบบสร้างนวัตกรรมของครูผู้สอนในระดับมาก ครูมีลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในระดับมากและมากที่สุด และความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยของภควัต โอวาท (2565) พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้วิสัยทัศน์ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาครูผู้สอนเพิ่มสูงขึ้น

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน มีองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบที่มีชื่อว่า “ASTMISC Model” ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ สมรรถนะที่จำเป็นต่อการพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการ 7 ขั้นตอน (ASTMISC Model) การวัดและประเมินผลและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษา หน่วยงาน สถาบันหรือองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาครูควรส่งเสริมให้มีการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนไปใช้ เนื่องจากเป็นการพัฒนาสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ได้ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สามารถช่วยเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning และด้านคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

1.2 การนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนไปใช้ควรมีการศึกษารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง พร้อมทั้งควรมีการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้และเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลให้พร้อม

1.3 ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนในสถานศึกษาอื่นๆ และสังกัดอื่นๆ

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบสมรรถนะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยครูที่ได้รับการพัฒนารูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นกับผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยครูที่ไม่ได้รับการพัฒนารูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

2.3 ควรมีการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนขยายโอกาส โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา ม่วงศรีจันทร์. (2564). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประยูร บุญใช้. (2561). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูประถมศึกษา. ปทุมธานี: สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พรรณอร อุซุภาพ. (2561). การศึกษาและวิชาชีพครู. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภควัต โอวาท. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้วิธีดูผลงาน สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มยุรี เจริญศิริ. (2563). การพัฒนารูปแบบโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย). (2567). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2567. สงขลา: โรงเรียนเทศบาล ๔ (บ้านแหลมทราย).
- สาวิตรี มั่นธรรม. (2563). การบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 7(3), 225-239.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: 21
เซ็นจูรี่.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ บันโนะ. (2565). นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิด
สมรรถนะภาวะผู้นำด้านความยั่งยืนของนักเรียน. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุริภา เตียงนิล. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูเพื่อส่งเสริม
ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณีย์ เขตจังหวัดกาญจนบุรี.
กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อมฤตา พงษ์ศักดิ์. (2562). การโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
ภาษาไทยตามแนวคิด Active Learning ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.